

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра управління та бізнес-адміністрування

“30” серпня 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІКТ в електронному врядуванні

Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

Івано-Франківськ – 2018 рік

Робоча програма “ ІКТ в електронному врядуванні ” для студентів
напрямом підготовки **281 Публічне управління та адміністрування.**

за

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри управління та бізнес-адміністрування.

Протокол № 1 від “30” серпня 2018 р.

**Завідувач кафедри управління та
бізнес-адміністрування, професор**

“30” серпня 2018 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань	Обов'язкова	
	Напрямок підготовки 281 Публічне управління та адміністрування		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування):	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		7-й	7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 3 аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	16 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		34 год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		130 год.	82 год.
Індивідуальні завдання: _____ год. Вид контролю: екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 38% ;

для заочної форми навчання – 13%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «ІКТ в електронному врядуванні і» є забезпечення достатнього рівня теоретичних знань про сутність інформаційних процесів, призначення, функціональні особливості сучасних інформаційних систем і технологій в державному управлінні та формування практичних навичок їх раціонального використання у процесі здійснення публічної управлінської діяльності та адміністрування.

Завдання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- категорійно-понятійний апарат проблематики інформаційного суспільства та електронного врядування;
- загальні принципи, методи та моделі електронного врядування;
- нормативно-правові засади забезпечення розвитку інформаційного суспільства та електронного врядування;
- сутність, значення та основні етапи формування електронного уряду в Україні;
- основні принципи, напрями і механізми трансформації системи публічного управління в Україні у відповідності з вимогами інформаційного суспільства;
- організаційну систему управління впровадженням електронного врядування в Україні;
- кращий зарубіжний та вітчизняний досвід у цій сфері;

вміти:

- оцінювати та аналізувати стан електронного врядування;
- застосовувати набуті навички в практичній діяльності щодо інформаційної політики;
- оцінювати стан ведення органами державної влади та місцевого самоврядування своїх електронних інформаційних ресурсів;
- використовувати найкращий зарубіжний та вітчизняний досвід у цій сфері;
- здійснювати комплексний аналіз рівня готовності органів державної влади та місцевого самоврядування до впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- застосовувати комунікаційні та інформаційні технології в процесі підготовки, прийняття та впровадження управлінських рішень

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Побудова та розвиток інформаційного суспільства в Україні

Тема 1. Інформація, розвиток інформаційного суспільства, інформаційні загрози
Інформація в державному управлінні: поняття, види, процес. Загальні характеристики інформаційних систем. Принципи формування та впровадження інформаційних систем. Джерела інформації та носії при побудові управлінської інформаційної

системи. Інформаційні загрози.

Тема 2. Основи інформаційної політики держави (законодавство, цілі)

Інформаційна політика держави в інформаційному суспільстві. Інформатизація управління та професіоналізм чиновництва. Основні види працівників у сфері інформаційних систем або інтернет-технологій. Технічна основа і програмні засоби сучасних інформаційних технологій

Тема 3. Стратегія інформаційної політики держави, інформаційна безпека

Зміна інформаційної політики держави в умовах незалежності. Проблеми інформаційної політики в Україні Гібридні та інформаційні війни. Органи влади, що забезпечують інформаційну безпеку держави

Тема 4. Суб'єкти інформаційної політики держави на державному та регіональному рівнях. Їх взаємодія

Діяльність міністерств у реалізації інформаційної політики держави. Діяльність офісу Президента України, РНБО, правоохоронних органів щодо реалізації інформаційної політики держави. Діяльність комітетів ВРУ. Діяльність спеціальних органів влади. Суспільне телебачення та радіо

Теле- та радіомовлення в Україні за кордоном. Діяльність МЗС за кордоном. Регіональна інформаційна політика. Діяльність громадських організацій у реалізації інформаційної політики держави

Змістовий модуль 2. Сутність та особливості системи електронного урядування

Тема 5. Сутність електронного врядування, рівні електронного врядування

Сутність і складові електронного врядування. Рівні електронного врядування. Принципи, завдання і функції електронного врядування. Розвиток електронного врядування в Україні

Тема 6. Електронний уряд та електронний парламент

Завдання впровадження інформаційної системи «Електронний уряд». Організаційно-технологічні засади інформаційної системи «Електронний уряд». Портали – як інформаційно-технологічна форма організації комунікацій в електронному урядуванні. Електронний парламент.

Тема 7. Електронні послуги і їх види

Категорійно-понятійний апарат. Електронне урядування як фактор підвищення якості публічних послуг. Схема класифікації послуг за критеріями «інтерактивність –глибина автоматизації». Електронні публічні і адміністративні послуги та регламенти їх надання. Критерії оцінки якості електронних адміністративних послуг. Поняття, сутність та актуальність впровадження інформаційної системи "Електронний уряд". Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державного управління і місцевого самоврядування в рамках функціонування інформаційної системи "Електронний уряд". Досвід країн - членів Європейського Союзу в наданні електронних державних послуг . Досвід Канади у впровадженні електронних державних послуг.

Тема 8. Впровадження електронного урядування на регіональному та місцевому рівнях. Smart-city

Поняття «розумне місто», «електронне місто», «електронний регіон». Розвиток електронного урядування на регіональному рівні в Україні. Досвід упровадження електронного урядування в містах країни. Основні напрями розвитку електронного урядування. Кращі зарубіжні практики електронного урядування на місцевому та регіональному рівнях.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		Л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1 (4 семестр)												
Змістовий модуль 1. Основи інформаційних ресурсів в публічному управлінні												
Тема 1. Інформація, розвиток інформаційного суспільства, інформаційні загрози	22	2	4			16		2	2			4
Тема 2. Основи інформаційної політики держави (законодавство, цілі)	20	2	4			14			2			10
Тема 3. Стратегія інформаційної політики держави, інформаційна безпека	26	2	4			20						6
Тема 4. Суб'єкти інформаційної політики держави на державному та регіональному рівнях. Їх взаємодія	20	2	4			14						
Разом за змістовим модулем 1	88	8	16			64						

Змістовий модуль 2. Організація електронних послуг, сервісів у державному управлінні та їх безпека											
Тема 5. Сутність електронного врядування, рівні електронного врядування	20	2	4			14					4
Тема 6. Електронний уряд та електронний парламент	22	2	6			14					4
Тема 7. Електронні послуги і їх види	22	2	4			16					4
Тема 8. Впровадження електронного врядування на регіональному та місцевому рівнях. Smart-city	28	2	4			22					4
Разом за змістовим модулем 2	92	8	18			66	48				48
Підсумкова тестова робота											8
Усього годин	180	16	34			130	180	2	6		78

5. Теми семінарських занять

Навчальним планом не передбачено

6. Теми практичних занять (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Інформація, розвиток інформаційного суспільства, інформаційні загрози	4
2	Тема 2. Основи інформаційної політики держави (законодавство, цілі)	4
3	Тема 3. Стратегія інформаційної політики держави, інформаційна безпека	4
4	Тема 4. Суб'єкти інформаційної політики держави на державному та регіональному рівнях. Їх взаємодія	4
5	Тема 5. Сутність електронного врядування, рівні електронного врядування	4
6	Тема 6. Електронний уряд та електронний парламент	6
7	Тема 7. Електронні послуги і їх види	4
8	Тема 8. Впровадження електронного врядування на регіональному та місцевому рівнях. Smart-city	4

Теми практичних занять (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Концепція електронного документообігу. Електронний офіс Тема 2. Електронний архів як результат інформатизації архівної справи: поняття, функції, формування справ, строки зберігання, переваги	
2	Тема 3. Держава в смартфоні Тема 4. Інформаційні ресурси мережевих технологій.	
3	Тема 5. : Інформаційні системи, засновані на хмарних технологіях Тема 6. Електронні послуги Кабінету Міністрів України Тема 7. Електронні сервіси держави	
	Підсумкова контрольна робота	

7. Теми лабораторних занять

Навчальним планом не передбачено

8. Самостійна робота (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ризики впровадження електронного врядування. Пілотний проект як інструмент зменшення рівня ризику.	8
2	Загальносвітові тенденції як фактор впливу на електронне врядування: глобалізація, розвиток світового інформаційного суспільства, зростання складності та невизначеності.	4
3	Модель надання державних послуг громадянам електронними каналами. Пріоритетні напрями розвитку електронних консультацій з громадянами.	2

4	Системи оцінювання розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування	4
5	Електронний документообіг як елемент електронного урядування	4
6	Портали – основна інформаційно-технологічна форма організації комунікацій в електронному урядуванні	8
7	Менеджмент комунікацій у системі електронного урядування	4
8	Інформаційний маркетинг як сучасна філософія ринкової економіки. Маркетинг послуг у системі електронного урядування	8
9	Технології відкритих даних в електронному урядуванні	8
10	ІКТ електронної взаємодії державних службовців	12
11	Підготовка до самостійних робіт, тестів	20
12	Робота із сервісами публічного управління	18
13	Написання наукового реферату	15
14	Підготовка до екзамену	15
	Разом	130

Самостійна робота (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Модель надання державних послуг громадянам електронними каналами. Пріоритетні напрями розвитку електронних консультацій з громадянами.	
2	Системи оцінювання розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування	
3	Електронний документообіг як елемент електронного урядування	
4	Портали – основна інформаційно-технологічна форма організації комунікацій в електронному урядуванні	
5	Менеджмент комунікацій у системі електронного урядування	
6	Інформаційний маркетинг як сучасна філософія ринкової економіки. Маркетинг послуг у системі електронного урядування	
7	Підготовка до самостійних робіт, тестів	
8	Робота із сервісами публічного управління	
9	Підготовка до екзамену	
	Разом	78

9. Індивідуальні завдання

--

10. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративний. Студенти здобувають знання, слухаючи розповідь, лекцію, з навчальної або методичної літератури. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення. Його використовуємо для

викладення й засвоєння фактів, підходів, оцінок, висновків.

Репродуктивний метод. Ідеться про застосування вивченого на основі зразка або правила. Діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам – в аналогічних до представленого зразка ситуаціях.

Метод проблемного викладення. Використовуючи будь-які джерела й засоби, перш ніж викладати матеріал, ставимо проблему, формулюємо пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показуємо спосіб розв'язання поставленого завдання. Студенти стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку.

Частково-пошуковий, або евристичний, метод. Його суть – в організації активного пошуку розв'язання висунутих викладачем (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань або під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі студенти на основі роботи над програмами (зокрема й комп'ютерними) та з навчальними посібниками. Такий метод, один з різновидів якого є евристична бесіда, – перевіреним способом активізації мислення, спонукання до пізнання.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри та виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше.

11. Методи контролю

Методи усного контролю – це бесіда, розповідь студента, роз'яснення. Основою усного контролю слугує монологічна відповідь студента (у підсумковому контролі це більш повний, системний виклад) або запитально-відповідна форма – бесіда, у якій викладач ставить запитання і чекає відповіді. Усний контроль, як поточний, проводиться на кожному занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі.

Письмовий контроль (контрольна робота, реферат) забезпечує глибоку і всебічну перевірку засвоєння, оскільки вимагає комплексу знань і умінь студента. У письмовій роботі студентові необхідно показати і теоретичні знання, і вміння застосовувати їх для розв'язання конкретних задач, проблем, крім того, виявляється ступінь оволодіння письмовою мовою, вміння логічно, адекватно проблемі скласти свій текст, оцінювати проблему.

Дидактичний тест (тест досягнень) – це набір стандартизованих завдань із визначеного матеріалу, який встановлює ступінь засвоєння його студентами.

Контроль набутих знань і умінь із навчальної дисципліни здійснюється на практичних заняттях та під час перевірки виконаної студентом самостійної роботи шляхом усного чи письмового опитування студента.

Форми контролю: усне опитування згідно із планами практичних занять, самостійна робота, стартовий тест, науковий реферат, тестова контрольна робота, екзамен.

12. Розподіл балів, які отримують студенти
денна форма

Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Екзамен	Сума
Теми 1-3	Теми 4-8		
<p>Поточний контроль на практичних заняттях – 10 б., самостійна робота: завдання – 20 б.</p> <p>Сума – 30 б.</p>	<p>Поточний контрольна практичних заняттях – 10 б.</p> <p>Самостійна робота: прилюдний виступ – 20 б., Самостійна робота: опрацювання електронних сервісів, реферат – 10 б.</p> <p>Підсумкова тестова робота – 5 б.</p> <p>Сума – 40 б.</p>	30	100

заочна форма

Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Екзамен	Сума
Теми 1-3	Теми 4-8		
<p>Поточний контрольна практичних заняттях – 5 б.</p> <p>Самостійна робота: завдання – 5 б.</p> <p>Сума – 20 б.</p>	<p>Поточний контрольна практичних заняттях – 15 б.</p> <p>Підсумкова тестова робота – 10 б.</p> <p>Сума – 30 б.</p>	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	Добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій в електронному вигляді (у бібліотеці).
2. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять, які містять тему, питання, літературу, запитання, перелік завдань і вправ для виконання на практичних заняттях та перелік тем, питань, завдань для самостійної роботи.
3. Варіанти тестів для поточного та підсумкового контролю знань.
4. Завдання для самостійних робіт.
5. Програмові вимоги до екзамену.

4 Рекомендована література

1.100 міст – крок вперед. Моніторинг впровадження інструментів електронного урядування, як основи надання адміністративних послуг в електронному

2.Ахламов А.Г. Інформаційні системи в державному управлінні: [конспект лекцій] / А.Г. Ахламов, А.Ю. Вакула, Ю.Б. Пігарев. –Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2016. – 216 с.

3.Береза А.М. Основи створення інформаційних систем: [навч. посіб.]/ А.М. Береза. –К.: КНЕУ, 2015. –214 с.

4.Державне управління в умовах розвитку інформаційного суспільства : навч. посіб. / Н.В. Грицяк, Л.В. Литвинова. – За заг. ред. д.держ.упр., професора Н.В.Грицяк. –К. : Вид-во К.І.С., 2015. – 108 с.

5.Державні послуги онлайн. – Режим доступу: <https://plan.diia.gov.ua/>

6.Деякі питання документування управлінської діяльності. Постанова Кабінету міністрів України від 17 січня 2018 р. № 55

7.Дубов Д. В. Основи електронного урядування. Навчальний посібник / Д. В. Дубов, С. В. Дубова. -К.: Центр навчальної літератури, 2012. -176 с.

8.Електронна демократія : навч. посіб. / Н. В. Грицяк, С. Г. Соловійов; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Н. В. Грицяк. – К. : НАДУ, 2015 – 66 с.

9.Електронне урядування. Опорний конспект лекцій. Дзюба С.В., Жилиєв І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І. За ред. А.І.Семенченка. –Київ,2012.

10.Електронне урядування : підручник / авт. кол. : В. П. Горбулін, Н. В. Грицяк, А. І. Семенченко, О. В. Карпенко та ін. ; за заг. ред. проф. Ю. В. Ковбасюка ; наук. ред. проф. Н. В. Грицяк, проф. А. І. Семенченка. –К. : НАДУ, 2014. –352 с.

11.Електронне урядування та електронна демократія : навч. посіб. : у 15 ч. / за заг. ред. А. І. Семенченка, В. М. Дрешпака. –Київ : Москаленко О. М., 2017.

12.Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. – К., 2017.

13.Електронний документообіг та захист інформації: навч. посіб./ О.Б. Кукарін / За заг. ред. д.держ.унр., професора Н.В. Грицяк-К.: НАДУ, 2015.-84 с.9.Дубова С. В. Електронне урядування: Навчально-методичний посібник./с.40 С. В. Дубова –К.: «Центр учбової літератури».2017.-144 с

14.Електронний уряд: [наук.-практ. довід.] / Уклад. С.А.Чукот, І.В. Клименко, К.О. Линьов. –К.: Вид-во НАДУ, 2016. –76 с.

15.Клименко І.В. Електронний документообіг у державному управлінні: [навч. посіб.]/ І.В. Клименко, І.Д. Горбенко, В.В. Онопрієнко. –Харків.: Вид-во «ФОРТ», 2017. –232 с.

16.Клімушин П. С. Електронне урядування в інформаційному суспільстві: [монографія] / П. С. Клімушин, А. О. Серенок. – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2010. – 312 с.

17.Лазор О. Д. , Лазор О. Я. Юник. І. Г. Основи публічного управління та адміністрування: Навч.-метод. посібник –К.: «Видавництво Ліра -К», 2017. –276 с.

18.Машкаров Ю.Г. Електронне врядування. Інформатизація державного управління, Навчальний посібник./ Ю.Г. Машкаров, О.В. Орлов, П.С. Клімушин, І.В. Кобзев, М.В Мордвинцев – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2011. – 292 с.

19.Остапов С. Е. Технології захисту інформації: навчальний посібник / С. Е. Остапов, С. П. Євсєєв, О. Г. Король. – Х.: ХНЕУ, 2013. – 476 с.

20.Перелік засобів технічного захисту інформації, дозволених для забезпечення технічного захисту державних інформаційних ресурсів та інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом.– Режим доступу: www.dsszzi.gov.ua/dstszi/control/uk/publish/article?art_id=234237&cat_id=39181. – Назва з екрану

21.Почепцов Г.Г. Інформаційна політика: [навч. посіб.]/ Г.Г. Почепцов, С.А. Чукут. –К.: Знання, 2015. –663 с.

22.Про доступ до публічної інформації [Електронний ресурс]: Закон України [від 13.01.2011 р. № 2939-VI]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?showHidden=1&art_id=244273463&cat_id=244268916. – Назва з титул. екрану.

23.Про телекомунікації: Закон України від 18.11.2003 р. № 1280-IV, зі змінами. –Режим доступу: zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1280-15. – Назва з екрану.

24.Про забезпечення реалізації деяких питань цифрового розвитку: Наказ від 09.04.2019 № 24

25.Про інформацію [Електронний ресурс]: Закон України від 13.01.2011 р. № 2938-17. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>. – Назва з титул. екрану.

26.Про порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 січ. 2002

р. №3. –[Електронний ресурс] – Режим доступу: zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3-2002-%D%BF

27.Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: Розпорядження КМУ від 20.09.2017 № 649-р.

28.Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації Розпорядження КМУ від 17.01.2018 № 67-р

29.Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / За заг. ред. Сергія Чернова, Валентини Воронкової, Віктора Банаха, Олександра Сосніна, Пранаса Жукаускаса, Йоліти Ввайнхардт, Регіни Андрюкайтене; Запоріж. держ. інж. акад. – Запоріжжя: ЗДІА, 2016. –606 с

30.Реформа публічного управління в Україні : виклики, стратегії, майбутнє : монографія / Нац. акад. держ. управл. при Президентові України ; відп. ред. І. А. Грицяк. -Київ : К.І.С., 2009. -240 с.

31.Система електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів (система інтеперабельності в Україні «Трембіта») – Режим доступу:<https://trembita.gov.ua/ua/projects/trembita-vzayemodiya-reyestriv>

32.Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку в Україні електронних адміністративних послуг: аналітична записка / Національний інститут стратегічних досліджень. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1716/>. –Назва з екрану.

33.Хорошко В. О. Основи інформаційної безпеки: підручник / В. О. Хорошко, В. С. Чередниченко, М. Є. Шелест; за ред. В. О. Хорошка. – К.: ДУІКТ, 2008. – 186 с.